

[Geert-Jørgensen.]

brugsarbejde. Det er næsten sjældent i vore Dage at se en Gaardmand bag en Plov, han er paa mange Maader blevet for fin dertil. Derfor bliver ogsaa Børnene for fine til det, de skal have Eksaminer, de skal være noget paa et Kontor, og saa skal de ind til Byerne, hvor de skaber Arbejdsløshed og Bolignød. Det er derfor meget tvivlsomt, om Staten har nogen Ret til eller Forpligtelse til at fremme denne Bevægelse ved at give Tilskud til Boligbyggeriet eller paa anden Maade at lette Boligbyggeriet i Storbyerne, for Statens Regning vel at mærke.

Aarsagen til, at Boligbyggeriet er gaaet i Staa, er, som alle erkender, de lave Obligationskurser, idet disse er saa lave, at ethvert Byggeri med Kredit- og Hypotekforeningslaan giver alt for store Kurstab; ingen Bygherre kan rigtig taale dette Tab for Øjeblikket, tør i hvert Fald ikke risikere det. Byggeindustrien er jo ikke Filantropi, men Forretning, og nærværende Forslag kan ingenlunde eliminere disse Tab. Boligforeningerne er jo stillet paa samme Maade som den private Bygherre, og forøget Boligbyggeri, som bevirker, at flere Obligationer bliver kastet paa Markedet, vil yderligere trykke Kurserne. Men Boligforeningerne skal skaffe Penge.

Naar Statsobligationen nu yder Laan til 25 pCt. af Ejendomsskyldværdien, og dette Laan i Forbindelse med de forudgaaende Laan kun maa udgøre 80 pCt. af Ejendomsskyldværdien, skal Boligforeningen altsaa skaffe 20 pCt., og Spørgsmaalet er, om Boligforeningen eller dens Medlemmer har disse Penge eller kan skaffe dem ved Laan i 4de Prioritet, som det bliver. For Øjeblikket er Laanemarkedet lukket paa Grund af den Kreditindskrænkning, der finder Sted; den bidrager jo til at standse Byggeri og al anden Virksomhed og er derfor med til at skabe Arbejdsløshed. Det foreliggende Lovforslag vil ikke hjælpe til at sætte Byggeri i Gang. Er der nogen, der begynder paa det, vil det gaa dem, som det er gaaet dem, der byggede efter Loven af 23. December 1922; Boligforeninger, private Bygherrer vil tabe deres Penge, Staten vil tabe sine Penge, Tvangsauktionerne vil komme, og dem har vi nok af i Forvejen.

Dernæst er der det at bemærke, at de private Boligforeninger skal ind under Statskontrol, idet det bestemmes i Loven, at Boligforeningernes Vedtægter skal godkendes af Finansministeriet og ligeledes Byggeplanerne. Det er noget, som vi Retsforbundsfolk ikke er særlig glade for.

Der kan til dette Formaal anvendes 5 Mill. Kr., der udstedes i Statsobligationer. Jeg gaar ud fra, at de laansøgende Boligforeninger faar Laanene udbetalt i Obligationer, men saa skal jo ogsaa disse Obligationer paa Markedet, og det er overfyldt i Forvejen. Har man nogen Garanti for, at disse Obligationer kan sælges til Pari eller deromkring? Kan de ikke det, faar Bygherren ogsaa dør et Tab. Og vil de ikke yderligere trykke Kurserne paa Obligationsmarkedet? Efter Boligloven af 23. December 1922 skulde Laanet udbetales enten i Statsobligations-Kasseobligationer eller kontant til en Kurs af 98; man regnede med, at Statsobligationens Kasseobligationer kunde sælges til denne Kurs, men Kursen kunde ikke holdes, den gik ned, jeg tror til omkring ved 80. Hvilken Kurs venter man, at disse Statsobligationer kan sælges til?

Vi tror ikke paa, at disse Statsforanstaltninger kan hjælpe noget til Fremme af Byggeri og Formindskelse af Arbejdsløshed, og hvis de gør det, vil Staten og Boligforeningernes Medlemmer let komme til at bløde. Det forekommer mig, at før Staten indlader sig paa nye Foretagender af denne Art, maa den først opfylde sin Forpligtelse til Boligbyggerne efter Loven af 23. December 1922.

Vi Retsforbundsfolk mener, at effektive Foranstaltninger til Fremme af Boligbyggeriet kun bør iværksættes paa en sund og naturlig Maade, ved at Jordprisen bliver lav gennem Grundskyld og Frihandel. Og Statens Fingre af Fadet! Men dette er jo næsten blevet uartige Ord i en Tid, der er plaget af Skatter paa Arbejde og Erhverv, i en Tid, som er blevet toldforvirret, og som er gennemsyret af socialistisk Tankegang ikke blot hos det radikale og det socialdemokratiske Parti, men ogsaa hos de saakaldte borgerlige Partier.

Foreningen af Parcelbyggere har i en Skrivelse af 11. Maj 1932 forespurgt, om man vilde opfylde sine Løfter efter Loven af 23. December 1922, og man har da i alt Fald villet hjælpe til, at der kom en Undersøgelse i Gang, saa Sagen blev undersøgt til Bunds. Finansudvalget har ikke villet afvise Spørgsmaalet, men har henvist det til Forhandling med den paagældende Minister — det maa vel være den højtærede Finansminister eller den højtærede Indenrigsminister. Jeg mener, at denne Sag bør i Orden; Staten bør holde de givne Løfter til de nævnte Parcelbyggere. Jeg minder om det ikke ukendte og ofte anvendte Ord: Lov er Lov, og Lov skal holdes.

Vor foreløbige Stilling er altsaa den,